

Nr 291.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa ändringar i gällande bestämmelser rörande älgavgifter; given Stockholms slott den 30 maj 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

GUSTAF.

Thorwald Bergquist.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 maj 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Föredraganden, statsrådet Bergquist, anför:

Sedan Kungl. Maj:t i proposition, nr 47, till 1938 års riksdag framlagt förslag angående älgavgifter m. m., har riksdagen, på sätt framgår av dess skrivelse den 3 maj 1938, nr 233, under åberopande av jordbruksutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 54, anmält, att riksdagen

1) medgivit att älgavgift finge uttagas med trettio kronor för varje älg som fälldes under tid som avsåges i tillstånd till särskild jakttid samt med femton kronor för varje älg, som fälldes under lovlig jakt å område, i fråga om vilket ej medgivits särskild jakttid; samt

2) bemyndigat Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de i propositionen angivna grunderna utfärda erforderliga bestämmelser beträffande älgavgifternas sammanförande till älgskadefonder samt de allmänna

villkoren för bidrag ur älgskadefond att gälla från och med den 1 juli 1938. Härefter har Kungl. Maj:t den 3 juni 1938 utfärdat förordning (nr 280) angående älgavgifter m. m.

Enligt förordningen skall för älg, som fälles inom riket, utgivas älgavgift. Älgavgifterna skola sammanföras till fonder sålunda, att de avgifter som inflyta för älgar, fällda inom Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Väster-norrlands, Gävleborgs och Kopparbergs län, bilda en fond (*älgskadefonden för norra Sverige*) samt övriga avgifter en fond (*älgskadefonden för södra Sverige*). Ur älgskadefond skall enligt Kungl. Maj:ts bestämmande utgå bidrag till lindrande av skada av älg inom det område från vilket fondens medel härflyta ävensom, i den mån medlen förslå därtill, till jaktvårdsändamål, i första hand älgstammens vård och skydd inom området. Beträffande älgavgifts storlek gäller följande. En var som för jakt efter älg medgivits särskild jakttid enligt jaktstadgan har att därför till den myndighet, som meddelat tillståndet (vederbörande länsstyrelse eller domänstyrelsen), erlægga en avgift av trettio kronor för varje älg som fällts under tid som avses i tillståndet. För varje älg, som under lovlig jakt fälles å område, i fråga om vilket ej medgivits särskild jakttid enligt jaktstadgan, skall av jakträttsinnehavaren erläggas en avgift av femton kronor.

Vid avlåtande till riksdagen av förenämnda proposition nr 47 framhöll föredragande departementschefen, att en enligt propositionen förordad uppdelning av den dittills för hela riket gemensamma älgskadefonden på två fonder, en för de sex nordligaste länen och en för riket i övrigt, givetvis komme att medföra minskning av de för älgskadors ersättande i mellersta och södra Sverige tillgängliga medlen med ett årligt belopp, som motsvarade överskottet på älgavgifterna från de sex nordligaste länen, vilket överskott uppgått till mellan 20,000 och 30,000 kronor. Åtgärder för att kompensera minskningen i älgavgifterna ävensom för att överhuvud uppnå bättre jämvikt mellan skadorna och de för dessas gäldande tillgängliga medlen borde därför vidtagas. I detta avseende förordades, att av den enligt propositionen nr 46 till 1938 års riksdag till inrättande föreslagna jaktvårdsfonden, vilken efter Konungens bestämmande skulle användas till främjande av jaktvården i riket och vilken skulle förses med medel genom upptagande av vissa jaktvårdsavgifter, årligen visst belopp skulle få användas för utfyllnad av älgskadefonden för södra Sverige.

I anledning av sistnämnda uttalande anförde jordbruksutskottet i sitt förenämnda utlåtande nr 54 att, då det syntes bliva fråga om ett allenast övergående behov av tillskott från jaktvårdsfonden till älgskadefonden för södra Sverige, utskottet i och för sig icke hade något att erinra mot att viss del av jaktvårdsfonden disponerades för sådana tillskott. Utskottet ville emellertid understryka vad utskottet i sitt utlåtande nr 53 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 46 angående förslag till lag om rätt till jakt m. m. anfört angående fördelningen av medel ur jaktvårdsfonden, nämligen att utskottet förutsatte, att jaktvårdsfonden icke komme att tagas i anspråk för ersättande av älgskador i sådan utsträckning, att de ändamål, för vilka jaktvårdsmedlen egentligen vore avsedda, bleve i mera avsevärd grad tillbakasatta. I anslutning härtill ville utskottet i förevarande sammanhang uttala,

att medel ur jaktvårdsfonden i första hand borde få disponeras för att neutralisera verkningarna av att överskottet å älgavgiftsmedel från de sex nordligaste länen icke längre skulle användas för gäldande av älgskadeförsättningar i övriga delar av riket. För täckande av därutöver befintlig brist i älgskadefonden för södra Sverige borde enligt utskottets mening medel ur jaktvårdsfonden tagas i anspråk allenast när särskilda skäl därtill vore.

Sedan vid granskning inom jordbruksdepartementet av inkomna ansökningar om bidrag ur älgskadefonden för södra Sverige i anledning av älgskador under år 1940 ersättningsanspråk om tillhoppa 346,477 kronor befunnits berättigade, medan å fonden samtidigt ej funnits tillgängligt mer än 133,126 kronor, har Kungl. Maj:t den 25 april 1941 föreskrivit, att från de i jaktvårdsfonden ingående medel, vilka jämlikt stadgandet i 43 § 3 mom. a) jaktstadgan den 3 juni 1938 (nr 279) avsatts för bestridande av de med uppborörden ävensom med utfärdande av jaktkort och jaktpass förenade kostnaderna, skulle till älgskadefonden för södra Sverige överföras 47,368 kronor. Genom särskilda beslut samma den 25 april har Kungl. Maj:t härefter beviljat bidrag ur älgskadefonden för södra Sverige med tillhoppa 179,090 kronor, motsvarande 52 procent av de berättigade ersättningsanspråken.

Med skrivelse den 26 maj 1941 angående tillfälliga ändringar i gällande fridlysnings- och jakttider för vissa djurslag har domänstyrelsen jämväl upptagit ett förslag av *svenska jägarförbundets styrelse* angående höjning av älgavgifterna inom området för södra älgskadefonden, enligt vilket förslag sagda avgifter borde sättas lika för allmän och för särskild jakttid, förslagsvis till 40 kronor för fällt djur. *Domänstyrelsen*, som med hänsyn till förevarande förhållanden och beräknat högre pris på älgkött ansett en höjning av älgavgifterna motiverad för den del av riket, som vore att hänföra till älgskadefonden för södra Sverige, har föreslagit, att avgifterna för denna del av riket skulle utgå med 40 kronor för älg, som fällts under särskild jakttid, samt 25 kronor för älg, som fällts under allmän jakttid.

Det synes angeläget att ersättning i största möjliga utsträckning i fortsättningen beredes de jordbrukare, vilka tillfogas skador å gröda eller fruktodling genom förekomst av älg. Med hänsyn härtill och då älgkött för närvarande betingar ett betydligt högre pris än vid tiden för de nuvarande älgavgifternas fastställande, synes det befogat att nu genomföra en höjning av sagda avgifter. Med biträdande av domänstyrelsens förslag i ämnet vill jag därför förorda, att älgavgifterna för den del av riket, som är att hänföra till älgskadefonden för södra Sverige, skola utgå med 40 kronor för älg, som fällts under särskild jakttid, samt med 25 kronor för älg, som fällts under allmän jakttid. Därest under älgjakten inom angivna landsdel år 1941 samma antal älgar fälles som under 1940, cirka 6,800 stycken, samt av nämnda antal omkring 2,000 stycken fällas under särskild jakttid, skulle i älgavgifter för år 1941 kunna beräknas inflyta cirka 200,000 kronor, vilket skulle innebära betydligt ökade möjligheter att bereda ersättning för älgskada. I detta sammanhang må nämnas att Svenska jägarförbundet efter anmodan av che-

*Före-
draganden.*

fen för jordbruksdepartementet till domänstyrelsen avgivit förslag om ökad jakttid för älg under 1941 i de södra och mellersta delarna av riket. Förslaget har av domänstyrelsen med eget yttrande ingivits till Kungl. Maj:t och är för närvarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Skulle ökad jakttid komma att beslutas, torde avskjutningen under år 1941 kunna väntas få större omfattning än under år 1940, vilket skulle medföra ytterligare förstärkning av älgskadefonden för södra Sverige.

Därest riksdagen lämnar sitt medgivande till här föreslagen höjning av utgående älgavgifter, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderlig ändring av gällande bestämmelser i ämnet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att älgavgift inom området för älgskadefonden för södra Sverige må uttagas med 40 kronor för varje älg som efter tillstånd till särskild jakttid fälles under tid, som avses i tillståndet, samt med 25 kronor för varje älg, som fälles under lovlig jakt å område, i fråga om vilket ej medgivits särskild jakttid.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Gustav T. Roupe.